

Buitengewone Raadsvergadering Gemeenteraad Almelo

Datum:	6 juli 2021
Aanvang:	16.00 uur
Locatie:	Raadzaal
Voorzitter:	de heer A.J. Gerritsen, burgemeester.
Griffier:	mevrouw C.M. Steenbergen.
Aanwezige leden:	de heer F. Akse, mevrouw Y. Bijenhof, mevrouw J.T. Buikema-Albers, de heren H. Buitenweg, U. Çete, mevrouw M.J.C. van Doorn, mevrouw E. van den Ham-Jaarsma, de heren M.V.F.M. Hubers en J.L.R. Kampman, H.F.T. Kamst, H.G. de Olde, mevrouw P. Pol, mevrouw I.A.M. ten Seldam, de heren G.W.L. Stork, T.S.M. Stöteler, W.B. Teeuw, H. Teunis, J. Tijhof, A.J.J.M. Trienen, A. de Vries en J.B.W. Wiertz.
Afwezige leden:	de heer A. Ekizkuyu, mevrouw H.J. Geerdink, de heren R.H. Gelici, F.J. Gerritsen, A.G.P. Hümmels, W. Loupattij, M. Makkinga, E.J. van Marle, mevrouw Q.D.M.M. Munnich, de heer J. Pauwels, mevrouw M. van Saane, de heer W.H.H.L. Weinreder, mevrouw D.C. Wind en de heer M. Zielman.
Aanwezige wethouders:	de heren A.L. Langius, A. Maathuis, E.J.F.M. van Mierlo en J.M. van Rees.

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik open de buitengewone vergadering van de raad van Almelo. De vergadering heeft maar één agendapunt: het afscheid van Corrie Steenbergen als griffier van de raad van Almelo.

Een aantal raadsleden is niet aanwezig, te weten mevrouw Geerdink, mevrouw Van Saane, mevrouw Wind, mevrouw Munnich en de heren Gelici, Van Marle, Gerritsen, Zielman, Weinreder, Ekizkuyu, Hümmels, Loupattij, Makkinga en Pauwels. Een aantal van hen heeft laten weten later ter vergadering te komen, dan wel bij het informele afscheid dat hierna plaatsvindt aanwezig te zijn.

Ik heet ook van harte welkom de partner van Corrie, de heer Han Rottink, alsmede haar zuster, schoonzuster en neef. Ook zij zijn in de vergadering aanwezig.

Dertien jaar geleden was mevrouw Bloemen aanwezig bij de installatie van Corrie. Zij is er vandaag ook. Het is erg mooi dat zij zowel aan het begin als aan het einde van de griffierfunctie van Corrie getuige mag zijn.

Ik heet ook graag welkom mevrouw Renée Wiggers, de griffier van de Staten van Overijssel. Zij is hier als voorzitter van de Vereniging van Griffiers en de griffierskring Overijssel.

Ook zie ik de heer Stapel. Hij is de voormalige vicevoorzitter van de gemeenteraad. Ik heet hem van harte welkom. Ook hij is hier te gast op uitnodiging van mevrouw Steenbergen.

In deze raadsvergadering zullen slechts vier sprekers het woord voeren. Misschien moet ik daarmee mensen teleurstellen. Men heeft echter in de informele nazit alle gelegenheid het woord te voeren. Allereerst zal ik het woord richten tot Corrie en de aanwezigen. Dat doet ook de vicevoorzitter van de gemeenteraad, mevrouw Ten Seldam. Ook mevrouw Wiggers zal het woord voeren. Tot slot zal mevrouw Steenbergen, Corrie, zich tot ons richten. Daarna sluiten wij de vergadering en is er gelegenheid om persoonlijk met Corrie het gesprek te voeren en om van haar in haar functie afscheid te nemen. Zij verdwijnt niet helemaal buiten beeld. Dat weet u allemaal.

2. Afscheid Corrie Steenbergen als griffier van de raad van Almelo.

De VOORZITTER: Beste Corrie! "It takes two to tango". Weet je het nog? Ik wist dat niet, ik heb dat moeten opzoeken, maar je gebruikte de tango als metafoor bij jouw installatie als griffier op 2 september 2008, dertien jaar geleden. "De tango voer je uit in een krachtig samenspel met passie. Er zijn regels, maar zonder goede timing, zonder aandacht voor elkaar en zonder te weten welke kant je op gaat, komt er geen mooi voetenwerk tot stand." Dit is een citaat uit je installatietoespraak.

Corrie Steenbergen, die Jolanda Hoeflak opvolgde als griffier van de gemeenteraad van Almelo, vond en vindt dat je bij ingewikkelde zaken soms moet kiezen voor de creatieve weg. Zij zegt dat bij de tango geen bocht te veel is. De muziek is te kiezen. Natuurlijk zijn ook toeschouwers nodig. Dat heeft Corrie in 2008 gezegd. Ik heb uit die periode wat citaten van haar opgezocht. Heel wezenlijk voor de tango die gezamenlijk wordt uitgevoerd - dat kan in verschillende verhoudingen zijn; wij kunnen het daar straks nog over hebben - is het samenspel en het omgevingsbewustzijn. Dat zijn volgens Corrie sleutelwoorden als het gaat om de relatie tussen de raad en zijn griffier en bij de relatie tussen het college en zijn secretaris.

Corrie zei: "Een gemeenteraad moet in het dualisme meer op hoofdlijnen sturen". Dat zeg ik niet omdat ik u graag wil kastijden, wees gerust, maar dat werd toen al gezegd. Een gemeenteraad moet in het dualisme meer sturen op hoofdlijnen, dat wil zeggen: doel- en resultaatgericht. Nu zit men nog vaak op uitvoeringstaken en dat is niet goed, want het gaat over het proces. Enerzijds ligt daar een rol voor het presidium - met de griffier - en anderzijds ligt er een rol voor de ambtelijke organisatie die de besluitvorming met het college voorbereidt. Het blijft dan de kunst, zei Corrie toen - en zij is dat altijd blijven herhalen, misschien met andere woorden - om voorstellen zodanig te schrijven dat ze zijn geformuleerd ten behoeve van een aansluiting bij de rollen en hoofdlijnen van de raad.

In de afgelopen dertien jaar ben ik niet voortdurend burgemeester van Almelo geweest. Dat ben ik alleen de afgelopen vier jaar geweest. Het gesprek dat je toen entameerde, Corrie, heb ik ook met jou gevoerd. Ook in het presidium en in de raad hebben wij dat gesprek met elkaar gevoerd. Jij was de representant in het midden van raad, burgemeester en college, die het voortdurend opnam voor de kwaliteit en de herkenbaarheid van beslisnota's die de raad werden aangeboden. Alleen zo - heb jij gezegd - kunnen beide partijen in wisselwerking en met het oog op verdere ontwikkeling de goede keuzes maken. Jij zei toen ook dat dingen die goed gaan dat niet bij toeval doen. Dingen gaan niet bij toeval goed. Als dingen goed gaan, heb je met elkaar gedanst; dan heb je daartoe samen de energie geleverd. Daar kan je veel van leren.

Corrie heeft de rollen binnen het dualisme - het stelsel waarmee wij werken - bestudeerd. Zij heeft daar een scriptie over geschreven. De titel daarvan luidde: "Een machtige raad programmeert?" De titel eindigt met een vraagteken. Ook in Almelo zijn beide partijen binnen het dualisme nog zoekende, maar ze zijn gelukkig nog niet aan het duelleren. Dat is niet helemaal waar. Wij zijn wel degelijk soms aan het duelleren. Ik begrijp echter wat je daarmee hebt gezegd. Dualisme is geen duel, gelukkig ook niet in Almelo. Wij kennen grote ambities. Die

bieden veel kansen. In goede duale verhoudingen van raad en college, de ambtelijke organisatie, de gemeenteraad en de werelden daartussen worden de goede dingen bereikt als de ambities worden gedeeld en als men daar open over is. Dat was toen. Dat zijn heel belangrijke woorden over de relatie die tussen raad en college en tussen raadsleden onderling bestaat. Maar die woorden worden weleens gelogenstraft door de politieke realiteit.

Ik weet dat jij uitgesproken opvattingen hebt over hoe een gemeenteraad aan het stuur van de gemeente moet worden geholpen. In dat beeld ben je wel eens teleurgesteld, laten wij daar eerlijk over zijn, omdat de politieke realiteit vaak een ander stuur op de auto zet en daarmee gaat rijden. Ik heb die ervaring met jou gehad. Het siert jou dat je die realiteit onderkent en daar het meeste uithaalt. In de afgelopen vier jaar waarin wij hebben samengewerkt, heb ik meer dan eens van jou ervaren dat jij, ondanks het feit dat je misschien dingen ziet gebeuren waarvan jij denkt dat die anders zouden moeten, er wél mee werkt en dat je daar dan het beste uithaalt.

Als je de raad veel laat zoeken, krijg je meer vragen. Ook dat is een citaat van jou. Vragen zijn een signaal voor de ambtelijke organisatie dat de stukken beter moeten worden. Ook dat heb jij gezegd. Ik zei zojuist al dat het belangrijk is dat wij, deskundig gesteund door een goede griffier - en dat ben jij - die zoektocht in de afgelopen jaren zijn aangegaan. Hoe kunnen wij de presentatie van raadsvoorstellen zodanig maken dat de vragen opdrogen? Hoe kunnen wij het besluitvormingsproces zodanig inrichten dat de vragen opdrogen?

Het bekende en voor sommigen beruchte Wob-proces is daarin een belangrijke stepping stone. Wij moeten met elkaar nog heel veel leren in dat Wob-proces, zeg ik tegen mijzelf en ook tegen de gemeenteraad, om de rollen van de verschillende letters van die afkorting ook waar te maken. Jij, Corrie, wist hoe wij daar op een goede manier mee moesten omgaan. Ik herinner mij dat wij met het presidium in een andere samenstelling op een middag in Borne bij elkaar waren om dat met elkaar te doordenken. Ik heb jou daar een heel belangrijke bijdrage horen leveren, niet om wie dan ook te ringeloren of te muilkorven, niet om het college op zijn plek te krijgen en ook niet om de raad op welke positie dan ook te brengen, maar om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren. Daar gaat het uiteindelijk om. Dat was ook de bijdrage - met name de inzichten - die jij op dat vlak naar voren bracht.

Jij hebt meer dan eens jouw visie op de werking van het stelsel uiteengezet. Als adviseur van de gemeenteraad heb jij jouw positie heel erg serieus genomen, veel serieuzer dan sommige raads- of collegeleden, denk ik weleens. Ik heb bij jou weleens de worsteling gezien als jij het gevoel had dat jij de enige leek te zijn die dat serieus nam. Te midden van die woeligheden van de politiek en het bestuur wekte jij bij mij soms de indruk dat jij je wat eenzaam voelde met dat serieus nemen van dat duale stelsel. Het geweld van de politiek, zou je dat kunnen noemen, of de indrukken van het bestuur, maar jij hebt daarin wel je positie vastgehouden. Jij hebt jezelf niet verloochend, jij hebt je advisering niet verloochend, je bent niet meegebogen, maar elke keer jezelf geweest in jouw stelligheid en in jouw overtuiging van hoe je het werk van griffier, raad en college zag. Ik ben daar getuige van geweest, vier jaar lang.

Ik zag soms de worsteling met de politieke situatie wel, maar ook hebben wij vaak met tevredenheid gesproken over de uitkomst. In de raad van Almelo gaat het er wel eens hard aan toe, maar het gaat uiteindelijk ook altijd goed. Ondanks het feit dat wij in de relaties wel eens scheurtjes oplopen - die ook wel weer helen - en dat wij soms enorme uitwisselingen hebben en uit elkaar groeien over waar wij naartoe willen, merk ik ook bij jou vaak de tevredenheid als de stemmingen uiteindelijk de boel weer een beetje bij elkaar brengen. Als ik dan naar jou kijk, zie ik ook bij jou tevredenheid als de raad - jouw raad - uiteindelijk, ondanks de politieke verschillen, toch met enige tevredenheid naar huis kan.

Voor mij was jij een impliciete raadvrouw. Jij drong je nooit aan mij op. Jij kwam eigenlijk niet gauw melden dat je vond dat wij dit of dat moesten doen, maar desgevraagd was jij wel voor mij beschikbaar. Soms had ik het gevoel dat wij elkaar een beetje moesten zoeken over wat wij van het politieke bedrijf vonden. Wij stonden op delen van de inhoud weleens op grote afstand van elkaar, maar wij waren het wel steeds eens als het ging over een aanpak of over een menselijke ontwikkeling. Jij en ik gaan niet ver uit elkaar waar het gaat om het belang dat wij hechten aan democratie, aan het inbedden van het college in de raad, aan het verbinden van de raad aan het college en het verbinden van de raad aan de stad. Die democratische inslag en die manier waarop jij het ambt als griffier tegen die achtergrond hebt opgevat, heb ik altijd erg gewaardeerd.

Ik ben heel erg blij dat ik de afgelopen jaren met jou heb samengewerkt. Ik ben ook erg dankbaar voor de betekenis die jij als griffier voor deze burgemeester hebt gehad, ondank het feit dat wij wel eens verschillen van inzicht hadden over hoe iets zou moeten gaan. Dat heeft ons hopelijk over en weer scherp gehouden. Namens de gemeenteraad - de voorzitter spreekt nog steeds namens de gemeenteraad - mag ik die dank ook vertalen naar de leden van de raad als geheel.

Jij was voor iedereen - ook voor fracties en voor individuele leden van deze en vorige gemeenteraden - een vraagbaak, een gesprekspartner, een vertrouwenspersoon, niet alleen formeel, maar vooral ook informeel. Jij was bereikbaar en beschikbaar voor raadsleden die vakinhoudelijk dingen wilden weten, maar ook voor raadsleden die politiek het gevoel hadden dat zij wat vastliepen en daarom raad en ondersteuning wilden hebben bij het loskomen uit de grindbak waarin zij zaten. Daardoor heb je voor meer dan één generatie van raadsleden in die dertien jaar betekenis gehad. Dat is ook te merken aan de waardering. Dat komt dan vaak pas tot uitdrukking als men zijn vertrek aankondigt. De afgelopen weken heb je denk ik van raadsleden van verscheidene generaties dezelfde waardering te horen gekregen.

Je laat de griffierfunctie nu los, ook met het oog op de komende bestuursperiode. Dat heeft te maken met timing. Daar begon ik mee. Timing is een eigenschap die jij bezit en beheerst en die jij goed weet in te zetten. Dit betekent dat de gemeenteraad zich in de komende periode kan voorbereiden op een nieuwe bestuursperiode, ook met nieuwe ondersteuning van de griffier. Het is belangrijk dat jij dit punt bij jouw afwegingen hebt betrokken.

De stad zal jou niet gaan missen. Jij hebt een buitengewoon grote maatschappelijke betrokkenheid. Jij bent geweest voorzitter van de Rotaryclub. Jij bent maatschappelijk gezien als een kunstenares. Vorig jaar heb jij nog een expositie gehouden. Er is toen ook een heel mooi boek uitgebracht over de creativiteit en de kunstzinnigheid die jij beheerst bij het maken van jouw sieraden. Niet alleen in Almelo, maar in de hele regio heb jij daar veel waardering voor gekregen. Het is heel erg mooi om te weten - ik ga daar zomaar van uit, Corrie - dat wij jou op die maatschappelijke betrokkenheid en op die kunstzinnigheid blijven tegenkomen, niet alleen bij de gemeente Almelo, maar ook in de stad en in de regio. Ik ben jou daar dankbaar voor, omdat je daarmee niet alleen aan het politieke en bestuurlijke bedrijf, maar ook aan de maatschappelijke samenhang jouw bijdrage blijft leveren.

Wij laten jou niet met lege handen gaan. Voorafgaand aan de vergadering had ik hier wat verstoppt. Ik wil jou dat graag overhandigen. Je ziet al wat het is. Het zijn cadeaubonnen. Wij vinden het ingewikkeld om je met iets te belasten. Daarom willen wij jou, uiteraard samen met Han - tenzij Han daar niet over mag gaan - jou de ruimte geven om een mooi bedrag goed te besteden. Wij hopen dat jij dat besteedt aan iets wat jou goede herinneringen zal geven aan jouw dertienjarige griffierschap in de gemeente Almelo. Ik hoop ook dat wij bij gelegenheid jou in de stad of in de regio weer tegenkomen, dat wij van je horen. Ik hoop ook dat jij je misschien over een jaartje of zo zal afvragen hoe het met de gemeente Almelo is, en dat wij jou dan op de publieke tribune zullen tegenkomen, van waaruit jij het theater een keer van buiten mag aanschouwen.

Heel veel dank namens ons allemaal, ook namens de raadsleden die er nu niet bij zijn en de raadsleden die in een vorige periode raadslid waren, en namens de gemeente Almelo. Ik wens jou alle goeds toe. Veel succes met de dingen die je gaat doen. Jij gaat niet werkloos achter de geraniums zitten, maar je gaat nog steeds dingen doen. Heel veel succes daarbij! Ik hoop je nog veelvuldig tegen te komen. Corrie, dank je wel!

(Applaus.)

Mevrouw TEN SELDAM (vicevoorzitter van de raad): Voorzitter, beste Corrie, Han, genodigden, raad en college! Aan mij de eer om als voorzitter van de werkgeverscommissie, maar ook als vicevoorzitter van de raad, jou, Corrie, nog één keer te mogen toespreken in jouw functie als griffier.

Tijdens de buitengewone vergadering van de gemeenteraad van Almelo op 2 september 2008 - de burgemeester refereerde daar al aan - werd jij, Corrie, beëdigd als raadsgriffier. Dat was een bijzonder moment, omdat in dezelfde buitengewone raadsvergadering ook de nieuwe gemeentesecretaris Gerald de Haan werd beëdigd, en er afscheid werd genomen van de waarnemend griffier Joop van der Heijden en de waarnemend gemeentesecretaris Jan Herman de Baas.

Voorafgaand aan het opstellen van het functieprofiel van griffier is in 2008 een evaluatie gehouden over de ontwikkeling van de eerste jaren van het dualisme en de rol van de griffier en de griffie. Eén van de vijf punten die op basis van deze evaluatie naar voren kwamen, was dat de griffie de kwaliteit van het proces en het benodigde instrumentarium steeds meer voor haar rekening zou nemen en dat de griffier een belangrijke rol zou spelen als kwaliteitsadviseur van de raad. Nu, bijna dertien jaar later, neem je afscheid als griffier. In deze dertien jaar is er veel gebeurd en gerealiseerd. Je hebt de rol van kwaliteitsadviseur vorm en inhoud gegeven op een wijze die toen echt niet te voorzien was. Jij was de tijd ver vooruit op het gebied van digitalisering - je was misschien zelfs verder dan de ICT-afdeling van de gemeente. Van het enigszins stoffige imago van de griffie en de griffier - met veel papier - maakte jij in rap tempo een dynamische griffie waar digitaal en papierloos werken een feit werd. Dat was voor veel raadsleden schrikken, maar je kreeg het voor elkaar. Ook als de organisatie niet meewerkte of er nog niet aan toe was, zorgde jij voor een alternatief.

Die digitalisering kwam ons in de coronacrisis goed van pas. Het hoofdelijk stemmen is vervangen door digitaal stemmen, ook al vinden sommige raadsleden dat nog steeds lastig. Soms denk ik stiekem weleens dat jij dat hebt uitgevogeld omdat het hoofdelijk stemmen, waarbij jij alle 35 namen moet opnoemen en moet bijhouden wie voor dan wel tegen heeft gestemd, niet één van jouw favoriete taken was.

De ondersteuning van de gemeenteraad was altijd tot in de puntjes verzorgd en voorbereid. Daarnaast was jij voor velen veel méér dan dat. Jij was een sparringpartner, een spin in het web en soms een luis in de pels. Kortom, jouw veelzijdigheid en jouw vele welgemeende adviezen spraken ons aan. Zo heb jij twee keer het proces rondom de vertrouwenscommissie tot het kleinste detail geregeld, van geheime locatie tot dekmantel. Niets liet jij aan het toeval over. Omdat alles geheim is, kan ik er niet meer over zeggen dan ik nu heb gedaan. Door er meer over te zeggen, zou ik jouw werk tenietdoen.

Bij de bouw van het nieuwe stadhuis heb jij je samen met enkele raadsleden, waaronder Marike, ontzettend ingezet voor de indeling van wat wij vaak de bestuursvleugel noemen. Het college van burgemeester en wethouders, raadsfracties en griffie moesten bij elkaar worden gesitueerd in de directe nabijheid van de raadszaal. Allerlei indelingen van de raadszaal zijn de revue gepasseerd en menige raadszaal in het land is bekeken. Daarbij was steeds het uitgangspunt: hoe komt de democratie zo goed mogelijk tot haar recht? Is het debat voor raadsleden en publiek goed te volgen? Heeft de voorzitter voldoende zicht op de deelnemers om de vergadering goed te kunnen leiden? Nu zitten wij alweer jaren samen op de eerste verdieping en zijn wij trots op ons stadhuis en op onze raadszaal. In de raadszaal is het zelfs mogelijk om coronaproof te vergaderen, al is dat soms wel een beetje behelpen.

Corrie, jij probeerde altijd onder alle omstandigheden een dienstbare en professionele houding uit te stralen. Voor velen lijkt het alsof jij nooit van je stuk te brengen bent, maar de goede observant kan zien dat het jou soms veel moeite kost om die onbewogenheid te blijven uitstralen. Diep van binnen was het dan storm, windkracht 10.

Het werk van de griffier speelt zich vaak af op de achtergrond, maar is daarmee niet minder belangrijk. Het was voor iedereen vanzelfsprekend dat jij alles organiseerde en altijd beschikbaar was. Velen van ons hebben er geen idee van hoe hard er wordt gewerkt. Als wij er niets van merken, gaat het juist goed. Dat wij onze stukken op tijd hebben, dat de agenda wordt gevuld, dat wij doorlopend informatie krijgen, dat dingen worden georganiseerd, regelen de griffier en de griffie. Jij, Corrie, hebt dat allemaal gedaan, samen met de griffiemedewerkers, niet van negen tot vijf, maar doorlopend, elke dag opnieuw.

Dat alle 35 raadsleden iets anders willen en iets anders belangrijk vinden, maakt alles er niet eenvoudiger op. De één wil liever dubbelspoor tijdens het politieke beraad en de ander wil liever enkelspoor, verdeeld over twee avonden. Vaak werd gesproken over wel of niet eerder dan 19.30 uur een vergadering, training, thema-avond of vooroverleg. Raadsleden die deelnemen aan een VNG-commissie: 35 voorkeuren. De griffier en de griffie proberen als in een Chinees circus alle bordjes in de lucht te houden: een draai hier, een draai daar. Maar soms valt er een in stukken. De griffier is ook maar een mens. De raad moet zich afvragen waar de grens ligt.

Het zijn van griffier vond jij geweldig. Jij voelde je als een vis in het water: dingen regelen, organiseren, luisteren, dingen even op papier zetten, mensen bij elkaar krijgen,

werkgroepjes samenstellen en vooral: de democratie promoten en verdedigen. Jij hebt dat met veel plezier en met je hele ziel en zaligheid gedaan.

Corrie, in de afgelopen dertien jaar heb jij als griffier veel meegemaakt: verkiezingen, nieuwe raden, nieuwe colleges, nieuwe burgemeesters, waarnemers, crises, gedoe, moties van wantrouwen, hoorzittingen, raadsonderzoeken, integriteitschendingen, bezuinigingen, meer bezuinigingen, reorganisaties, regionale samenwerking en ga zo maar door. Veel raadsvergaderingen en politieke beraden, algemene beschouwingen over zowel de Perspectiefnota als over de meerjarenbegroting, met veel moties en amendementen. Het record staat op 94 in één enkele vergadering. Dat zijn dus ook 94 parafen van jou op de ingediende amendementen en moties. Het is maar goed dat die overleggen veel tijd kosten, want anders kwam jij tijd te kort voor het paraferen en ordenen van al die stukken.

Corrie, volgens mij heb jij in de afgelopen dertien jaar alles meegemaakt wat een griffier kan meemaken, met misschien als uitzondering de gemeentelijke herindeling. Maar daar zitten wij eigenlijk niet op te wachten. Ik denk dat op jouw bucketlist, als jij die al had toen jij als griffier van Almelo begon, alles al is afgevinkt.

Nu wij bijna afscheid nemen, is het tijd om iets te bekennen. Er is een aantal raadsleden die dat al een tijdje denken. D66. Ik vermoed dat jij, Corrie, D66 altijd een beetje hebt voorgetrokken. Als zij jou belden met een vraag, jou een e-mail stuurden met een verzoek of langskwamen voor een gesprek, liet jij alles uit je handen vallen om te kunnen helpen. Jij was een en al oor en een en al inventiviteit. Jij haalde alles uit de kast. Jij hebt D66 altijd een beetje voorgetrokken. Maar ook de VVD heb jij altijd een beetje voorgetrokken. Ook de PvdA, GroenLinks, Lokaal Almelo Samen, Partij Vrij Almelo, Forum voor Rechts, Lijst Çete, Lijst Weinreder, maar ook de SP, Leefbaar Almelo, Democraten.Nu, PVV en de ChristenUnie werden uiteraard een beetje voorgetrokken. Zelfs het CDA werd een beetje voorgetrokken.

Jouw telefoon staat altijd aan. Wie er ook belde, jij nam altijd op, of zei dat je zou terugbellen, wat jij uiteraard zo snel mogelijk deed. Of jij nu thuis in de tuin aan het werk was, een museum bezocht of een boek zat te lezen, de telefoon werd altijd opgenomen.

Ook keek jij altijd naar je e-mails. Als ik 's avonds of in het weekend een mailtje stuurde, kreeg ik bijna altijd per omgaande een reactie. Dat deed jij niet alleen bij mij, maar bij iedereen. Ook als je een dagje vrij had of met vakantie was, heb je altijd per omgaande gereageerd: 's ochtends om 8.30 uur, 's middags om 18.00 uur of op zondagavond, ongeacht of het ging om een motie, een amendement of een ander dringend punt. Jij hebt ons allemaal voorgetrokken. Niet omdat je niets beters had te doen, maar omdat wij kennelijk iets nodig hadden en jij vond dat je ons verder kon helpen. Sommige mensen dachten misschien dat dit normaal en vanzelfsprekend was. Dat is niet zo. Wij hadden daar geen recht op. Het was jouw keuze om het zo te doen.

Omdat het de laatste keer is dat wij elkaar hier treffen, neem ik de vrijheid om je een advies mee te geven. Corrie, wees zuinig met je eigen tijd. Deel die met Han en je dierbaren. Met jouw inzet en werkethos komen collega's en de mensen waar jij je werk voor verricht in hun reguliere werktijd echt niets tekort. Trek Han en je dierbaren een beetje meer voor en vooral ook jezelf.

Je bent wie je bent, een vrouw met ambitie, overtuigingskracht, tomeloze energie, perfectionistisch, maar ook een liefhebber van een goed glas witte wijn en een gesprek. Je bepaalt zelf wat je volgende stap moet zijn, een weg die anders zal zijn dan andere, omdat jij altijd weet te verrassen. Maar een mooi vervolg komt er, daar ben ik van overtuigd.

Corrie, het ga je goed, namens alle raadsleden en raadsvolgers!

Corrie, de laatste vraag bij een raadsvergadering was altijd: ben je met de fiets? Dan was het: ja, ik ben met de fiets. En samen fietsten wij naar huis. Als het gesprek nog niet was afgelopen, werd er nog een glas witte wijn ingeschonken en zagen wij soms samen de zon op komen. Corrie, de wijn staat altijd voor je klaar! Dank je wel!

(Applaus.)

Mevrouw WIGGERS (voorzitter griffierskring Overijssel): Beste Corrie, mijnheer de voorzitter, raadsleden en overige aanwezigen! Het is heel leuk, Corrie, dat ik je even mag toespreken. Dertien jaar lang heb jij je voor deze gemeente ingezet als griffier. Een respectabele tijd en tijd voor iets nieuws, heb je gedacht. De collega's in de kring Overijssel en de Vereniging van Griffiers, waaraan alle griffiers van de Eerste en Tweede Kamer en van alle provincies en

gemeenten in Nederland zijn verbonden, vinden dat echt jammer. Ik kijk daarom heel graag even met je terug.

Corrie, jij stond aan de wieg van de eerste generatie raadsakkoorden. Jij liep bij deze ontwikkeling in Nederland voorop. Jij maakte analyses, werkte mee aan handreikingen en visualisaties. Voor Democratie in actie - een samenwerkingsverband van ministeries, gemeenten en beroepsverenigingen - gaf jij voor collega's vele workshops over de do's en dont's van raadsakkoorden. Wij zagen jouw betrokkenheid en bevlogenheid met de lokale democratie en haar volksvertegenwoordigers goed terug. Jij bent altijd bezig met het goed in positie brengen van jouw raadsleden. Zo zei jij dat ook altijd: "mijn raadsleden".

Jij deed dat overigens zonder al te veel op de voorgrond te treden, maar jouw analyses en innovatieve vermogen maakten veel indruk. Dat innovatieve vermogen zagen wij ook terug in de samenwerking tussen de griffiers en de Netwerkstad. Dat is al even geleden, maar wij weten dat nog. Destijds wist jij met vasthoudendheid een door jou bedacht samenwerkingsmodel aan je collega's te verkopen en ook - dat is moeilijker - aan de Twentse presidia. Een knappe prestatie. Een onderdeel daarvan vormde de samenwerking van griffiecollega's op het gebied van financiën en ondersteuning van rekenkamers. Dat laatste is overigens een onderwerp dat door de jaren heen jouw interesse had. Dat is voor een bedrijfseconoom op zichzelf niet vreemd. Control en controle in alle facetten heeft jou altijd geboeid.

Ook op landelijk niveau heb jij indruk gemaakt in de VNG-commissie Raadsleden en Griffiers. Je ondersteunde het raadslid Marike van Doorn met veel adviezen. Ik herinner mij zelfs dat jij een keer in een jaarvergadering van de VNG bij afwezigheid van Marike het stemkastje van Almelo mocht bedienen, dat jij zo ongeveer met je leven bewaakte. Dat kenmerkt jou wel een beetje. Jij bent je zeer bewust van je verantwoordelijkheid en bent uiterst serieus.

Jij hebt samen met je collega van Breda, Paul Piket, de toezichtstaken van de raad nadrukkelijk op de agenda gezet. De Wet revitalisering generiek toezicht kent geen geheimen voor jou. Jij nam deze taak zeer serieus en probeerde de raadsleden van het belang ervan te overtuigen en ze te helpen hier goed positie in te kiezen. Jij onderstreepte ook bij ons, in de Overijsselse kring van griffiers, het belang ervan. Ik moet toegeven dat als Corrie sprak over toezicht en control, wij geboeid luisterden en probeerden het betoog te volgen. Eerlijk gezegd ging het velen van ons boven de pet, maar Corrie was altijd bereid om het nog eens uit te leggen. En je kon haar altijd bellen voor collegiale steun. Ook dat is Corrie: open en hulpvaardig.

Beste Corrie, wij zullen jou missen in de Overijsselse griffierskring, de Vereniging van Griffiers, de VNG-commissie en Democratie in actie. Aan de andere kant begrijpen wij heel goed dat jij nog eens een stap wil zetten. Het vak van griffier is zwaar en veeleisend. Het is uitdagend om jouw capaciteiten - je hebt er vele, ook op andere vlakken - in te zetten. Jouw doorzettingsvermogen en innovatieve kracht waren en zijn een voorbeeld voor jouw collega's. Dank je wel voor je collegialiteit, je deskundigheid en je vastberadenheid. Wij, jouw collega's, wensen je heel veel succes. Het ga je goed! Het stoffelijke dat daarbij hoort, zal ik je tijdens het informele deel van de middag overhandigen. Dank je wel, Corrie!

(Applaus.)

Mevrouw STEENBERGEN (griffier): Voorzitter! Het eerste wat ik mij afvraag: is er nog wat te zeggen? Durf ik nog wel?

Geachte voorzitter, raadsleden, collegeleden en enkele fysieke genodigden, waaronder mijn partner, mijn schoonzus en mijn neef! De collega's van de griffie zitten allemaal op hun eigen plek. Ook de kijkers thuis heet ik van harte welkom. Vanwege de maatregelen van het RIVM konden hier vanmiddag maar weinig mensen zijn. Dat neemt niet weg dat ik heel erg dankbaar ben dat ik deze bijeenkomst heb en dat die gelukkig fysiek kan zijn, in de raadszaal in ons duurzame stadhuis.

Vanuit drie gezichtspunten wil ik jullie meenemen op mijn weg als griffier. Waarom kwam ik? Wat heb ik mogen geven? Wat krijg ik terug, en verder?

Waarom kwam ik? In 2008 wilde ik graag vanuit mijn brede ervaring als bedrijfseconoom zowel in het bedrijfsleven als bij de gemeente Arnhem in een gemeente griffier of secretaris worden. Met mijn passie voor de democratie wilde ik de organisatie versterken, zodat meerdere

alternatieven het openbaar debat zouden faciliteren. Bij de sollicitatie waren aanwezig voormalig burgemeester Knip - helaas kan hij er vandaag niet bij zijn - en het raadslid, thans vicevoorzitter van de raad, mevrouw Ten Seldam.

Almelo had veel ambities, wenste een betere informatievoorziening en had de commissie Planning & Control gevormd. Mij werd gevraagd wat ik daarbij als mijn rol zag. Wat ik bedoelde met "onconventioneel" werd snel duidelijk. Meteen na het impactvolle gijzelingsmoment werd ik op 24 juni 2008 door de raad benoemd. Ik was uitgenodigd met een volledig papieren vergaderbundel waarbij het jaarverslag een hamerstuk was. Een warm welkom viel mijn partner Han en mijzelf ten deel.

Wat heb ik als griffier mogen geven? Als griffier heb ik als eerste adviseur van de raad - een politieke organisatie - zo'n 270 raadsvergaderingen gefaciliteerd, samen met de collega's van de griffie. Al snel gebeurde dat via papierarm naar papierloos en digitaal navolgbaar. Hetzelfde gold voor het stemmen. Het niet-digitaal stemmen over 94 moties en amendementen duurt drieënhalf uur. Dat is veel.

De strategische driehoek wisselde van samenstelling, zodat ik met drie burgemeesters, drie waarnemers en drie secretarissen mocht samenwerken. Iedere samenstelling had een eigen dynamiek, inhoud en emotie. Er waren verscheidene reorganisaties met personele wisselingen en vooral: elf jaar bezuinigen omdat wij onder preventief toezicht stonden. Vorige week, bij de behandeling van de Perspectiefnota, was dat nog in beeld. Dat heeft een grote wissel getrokken, ook op de raad en de lokale democratie. Nu staan wij er anders voor, ondanks corona.

Lokale democratie is hard werken. Dat wilde ik voor de raad goed faciliteren. Bij de beëdiging gebruikte ik de tango als metafoor. Ik heb dat zojuist al gehoord, maar nu bekijk ik het vanuit het jazz-frame. Tegenwoordig zijn "frames" meer in de mode.

Jazz gaat om improvisatie. Je hebt bij jazz het recht om te spelen wat je wil, maar het moeilijkste is het swingen. Dat betekent: ruimte delen met anderen. Op dezelfde manier vraagt democratie steeds aanpassingen. De variabelen veranderen, maar niemand wil graag ruimte delen. In de jazz laat swing de tegenpolen samenwerken. Dat is de opgave.

Na het reces begint de verkiezingscampagne. De verschillen worden benadrukt en uitvergroot. Politieke polarisatie. Als de campagnevoerders door de inwoners zijn verkozen en door de raad zijn toegelaten, zullen ze samen de ruimte moeten delen en verbinding moeten maken, zodat inhoud ruimte zal krijgen en deelgenoten vindt. Dat kan in het openbaar via het debat in de raadszaal. Ga samen het debat aan met de campagne-energie en maak elkaar duidelijk welke inhoud er de komende vier jaar als basisaanbod kan komen. Breng de belangrijkste issues of kwesties uit de campagne naar voren. Zet die op de agenda met kaders en stel die vast. Zoek er kandidaten bij die het college willen vormen. Geef de diversiteit de ruimte. Kom tot gezamenlijke creatie. Dat is democratie.

Andersom kan het ook. Neem goede spelers die divers genoeg zijn om de veranderende opgave glansrijk uit te voeren. Geef ze de ruimte om bij de raad de opgave in volle breedte op te halen. Ga dat gezamenlijk creëren met wie wil, wie kan, wie moet en wie mag. Neem besluiten met de belangrijke voorwaarde die jazzmusici "common ground" noemen, namelijk het zien van het grote, overkoepelende belang, dan wel het algemene belang. Grote ego's, ook in de jazz, kunnen dat belang verstoren. Het algemene belang gaat dus voor het individuele belang, zowel in swingende jazzmuziek als in de democratie.

Het algemene belang is altijd inclusief, alleen zien wij nu de noodzaak dat te benoemen. Wij zijn onderweg de verbinding verloren en zoeken die weer op. In de democratie geldt in hoge mate "delen is vermenigvuldigen". Alleen gaat sneller, maar samen is slimmer.

Hoe zorgen wij ervoor dat iedereen kan meedoen om ook op het vlak van de versterking van de democratie objectief te blijven en de ruimte en het geld te delen? Dit zijn hele uitdagingen die, als het niet goed is geregeld, ontwrichtend kunnen zijn in het wankel evenwicht dat "democratie" heet. In de raad - vijftien fracties - wordt zeker samengewerkt. Zie de moties die worden ingediend. Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2021, vorige week, zijn twee moties unaniem aangenomen. Dat was voor mij een afscheidsgeschenk. Ik zag een kleine toenadering opbloeien. Dat deed mij goed. Ik denk dat het ook de stad goed deed. Voorafgaand aan deze bijeenkomst heb ik samen met de burgemeester het raadsvoorstel van de Perspectiefnota, die ongewijzigd is aangenomen, getekend.

Uit het samenspel van raad en college wil ik enkele ontwikkelingen noemen. Via het raadsinformatiesysteem, nu iBabs, krijgt de raad de informatie geduid via het raadkompas. Geen tien of vijftien e-mails per dag, zoals raadsleden elders van hun griffies ontvangen.

Voor de multi-channeling participatiecampagne "Zo'n burgemeester wil Almelo" in 2019 zijn wij genomineerd. Via "De Raad op straat", stadsgesprekken en social media ontvingen wij meer dan 2.000 reacties. Het was een dynamisch proces, voorzien van een vertrouwenscommissie bestaande uit dertien fractievoorzitters, alles in het geheim.

In 2015 op herhaling. Na een bestuurscrisis wierf de raad zelf een wethouder. Optimalisering van het besluitvormingsproces, de voorbereidende raad afgeschaft en informatieve raadsbijeenkomsten herbenoemd als politiek beraad, zodat wethouders zich aan zet voelden en er politieke debatten volgden.

Mooie co-creaties ontstaan door debat en participatie:

- Bij het leerlingenvervoer bezuinigingsideeën van meer dan vijftig insprekers.
- Een derde variant voor het stadhuis.
- Stadionuitbreiding Heracles.
- Herbestemming stadhuis.
- Hoogspanningskabels ondergronds.
- Toespitsing Wob-proces om veel fracties uit de verf te laten komen.

Het blijft een zoektocht. Ruimte geven en nemen, ook aan inwoners en meer. Er is een social design thinking workshop gehouden met de raad, college, de ambtelijke organisatie en de samenleving. Zo kwamen wij tot reframing van grote vraagstukken.

- Inzicht in polarisering en verbinding maken door inclusief te denken en te handelen.
- Participatie zowel fysiek als digitaal via een ideeënmarkt.
- Jongerenraad voor beeldvorming en advisering.
- Samenwerken in de regio, landelijk en internationaal, door verbinding te maken en samenhang te zien. Dat geeft succes.
- Gezamenlijke vraagstukken met de Twenteraad opgepakt.
- Met raadsleden lobbyen voor de rechtbank.
- Door samen af te stemmen en te timen is het inzicht in en begrip voor verbonden partijen toegenomen.
- Informatievoorziening volgens planning. De burgemeester wist dit jaar trots te melden dat het college helemaal op tijd was met het jaarverslag.

Wat krijg ik terug? Raadsleden zeggen dat zij dankzij mij een enorme ontwikkeling hebben meegemaakt. Zij groeien in hun rol en laten zich inspireren, vinden een benaderbaar klankbord en coach, treffen een professionele organisatie, leren veel en maken verbinding waar zij die niet voor mogelijk hielden, zien het nut van diversiteit. Raadsleden raken ervan doordrongen dat zij niet op de persoon moeten spelen, maar op de inhoud. Zij houden zich dat voor ogen. Wat wil ik bereiken voor de stad? Het algemeen belang gaat boven het individuele belang. Het gaat steeds beter, maar politiek is emotie. Met veel fracties blijft het een uitdaging.

Vanuit de samenleving blijken bijeenkomsten laagdrempelig en digitaal te zijn, zelfs nog meer: open om mee te doen, op de website goed te vinden en digitaal meestal goed te volgen.

Het griffieteam ziet een grote professionaliseringslag, ervaart talentontwikkeling, ziet samenhang als verrijkend, evenals het wenkend perspectief. Niet meer verwonderd over het analytisch vermogen en de vragen. Zij geven aan: wij zullen jou gaan missen. En ik jullie ook.

En verder? Ik ben ambitieus. Dat valt niet te ontkennen. Destijds bij mijn afstuderen heb ik het samenspel tussen raad en college vergeleken met theorieën over raad van commissarissen versus raad van bestuur, waarbij toezicht aan de orde kwam. Aldaar was al de optie voor raadsakkoord of raadsprogramma voorzien. Dualisering ten top. Heel eervol om de theorie in praktijk te mogen brengen. Toezicht is een vak, ook voor raden ontwikkeld. Er zal een menukaart gepresenteerd worden, met Marike, waarin wordt aangegeven hoe het voor de raad goed is te organiseren, zodat er sprake is van helder toezicht houden.

Ik heb voor het uitoefenen van functies in raden van toezicht en raden van commissarissen dankzij de werkgeverscommissie een opleiding gevolgd. Ik ben gecertificeerd. Daar zal ik mij meer op richten. Ik blijf als adviseur in dienst van de gemeente. Er liggen al opdrachten op mij te wachten. Nadat ik al twee keer een intermanagementbureau heb opgezet, heb ik nu ook de gelegenheid om zelf interim-management uit te voeren of om interim-griffier te zijn. Een logisch moment met mijn ervaring en wijsheid om daar nu uitvoering aan te geven.

Tot slot: democratie is gebaat bij scholing vanaf heel jonge leeftijd, improvisatie, ruimte, spel en spelregels, vertrouwen door inzicht, overzicht en samenhang, transparantie en integriteit. Ik vertrouw op jullie en waardeer raadsleden zeer om hun enorme inzet, die zeker meer respect verdient. Een democratie is geen vanzelfsprekendheid. Vandaar mijn vrijmoedige toewijding.

Alle raadsleden, griffiemedewerkers en collega's, wethouders, alsmede de gemeentesecretaris en de burgemeester, bedankt voor al die jaren van positieve samenwerking en onvermoeibare bevologenheid voor de gemeente Almelo. In mijn nieuwe rol zal ik dit van mijn kant continueren.

(Applaus.)

VOORZITTER: Dames en heren! Ik dank Corrie voor deze goede woorden, waarmee een einde komt aan deze buitengewone raadsvergadering. Het informele gedeelte van de ontvangst van vanmiddag zetten wij uiteraard voort buiten de raadszaal. U hebt allemaal volop gelegenheid om wat persoonlijke woorden met Corrie of met elkaar te wisselen. Dank voor de sprekers die deze vergadering luister hebben bijgezet.

Ik wens u voor straks wel thuis. Ik weet dat het leeuwendeel van u vanavond nog aan de bak moet - het reces breekt nog niet helemaal aan. Een aantal van u heeft vanavond nog twee politieke beraden. Daarbij wens ik u veel succes en sterkte. Het zal een intensieve zit worden.

Corrie, nogmaals, heel hartelijk dank namens ons allemaal. Het ga je bij alle dingen die je zal doen heel erg goed!

Sluiting.

De **VOORZITTER** sluit daarop, te 16.50 uur, de vergadering.

Ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Almelo in zijn vergadering van 14 september 2021,

De griffier,

drs. K.D. Handstede

De voorzitter,

A.J. Gerritsen